

[Thorvil Kristensen.]

meget store trafikinvesteringer i Københavns nærtrafik, udbygning af vejssystemet, forøgelse af bilparken o. s. v. Vi må også regne med, at energiforsyningen, navnlig hvis den delvis skal til at foregå på atom-basis, vil kræve overmåde store anlægsudgifter. Derfor er det meget vigtigt, at vi får en så stor opsparing, at vi kan få råd til de investeringer, der bliver nødvendige i de kommende år, og det er i og for sig tankevækkende, at den oversigt, som OEEC nylig har udsendt om de fire nordiske lande, Island, Sverige, Norge og Danmark, viser, at Danmark ligger klart i spidsen med hensyn til den procent af indkomsterne, der går til forbrug; det vil jo sige, at det i tilsvarende grad går ud over opsparing og investering.

Denne debat er jo fortrinsvis en finansiel debat; jeg skal derfor vende tilbage til statsfinanserne ved at rejse det spørgsmål: Vil statsfinanserne i de kommende år forme sig sådan, at de vil lette disse investeringsopgaver, eller vil de forme sig sådan, at de gør det vanskeligere for os at få den fornødne vækst i de investeringer, der skal til? Det er vanskeligt at sige noget om dette. Jeg har tidligere henstillet til finansministeren, at vi prøver at danne os en vis forestilling om disse ting nogle år fremover. Jeg er klar over, at så forfærdelig mange år kan man ikke se frem, men noget bør vi nok gå ind på disse problemer; den højtærede minister har også i fjor udtalt sig imødekommende på dette punkt.

Ser vi nu på det, vi foreløbig ved, har vi i det sidste par år haft en årlig stigning i drifts- og anlægsudgifter på ca. 6 pct., og der er, såvidt jeg kan se, noget, der tyder på, at vi kommer nær til dette også i det kommende finansår. En del af disse 6 pct. dækker over en prisstigning, en anden del dækker over en reel forøgelse i den mængde af landets produktive kræfter, der lægges beslag på gennem de offentlige budgetter. Hvor meget der er det ene, og hvor meget der er det andet, er svært at sige, det kan vi måske komme nærmere ind på under drøftelsen i finansudvalget.

Der foreligger jo en meget værdifuld oversigt fra det økonomiske sekretariat over statsfinansernes udvikling fra 1938—

39 til 1952—53. Den viser, at i denne periode er de offentlige udgifter steget fra ca. 16 pct. af bruttonationalproduktet til ca. 19 pct. Som det rigtigt står i en fodnote, burde man måske hellere se på nettonationalproduktet. I så fald ville tallene blive lidt større og stigningen i procenten også blive lidt større, fordi nettonationalproduktet vistnok i denne periode er steget langsommere end bruttonationalproduktet.

Spørgsmålet er nu: Er der stadig en opadgående tendens i de offentlige budgetter, særlig statsbudgettet, i forhold til nationalproduktet, som jo er den kilde, hvoraf alt forbrug og al investering her i landet skal øse? Det forekommer mig nærmest sandsynligt, at der stadig er en svagt stigende tendens, navnlig når vi tager i betragtning, at vi har udsat så meget, som så senere vil komme og melde sig som en nødvendighed. Men jeg beder om, at vi får disse ting nærmere opklaret. Så meget er i hvert fald sikkert — det sagde også den højtærede minister i sin tale — at vi i høj grad har brug for forsigtighed og tilbageholdenhed i statens udgiftspolitik i den kommende tid; dette skal jeg gøre nogle bemærkninger om til slut.

Der blev for nogle år siden nedsat et spareudvalg, og vi fik også nedsat en forvaltningskommission, som bl. a. skulle se på de administrative udgifter og administrationens hele indretning. Jeg mener, at disse to kommissioner har gjort et godt arbejde, og der er også kommet visse resultater ud af det, men de store ting er det ikke blevet til, og nogle har vistnok følt, at resultatet var en skuffelse. Jeg siger ikke dette som en bebrejdelse mod spareudvalget eller forvaltningskommissionen, for de var ifølge deres indretning og oplæg vel ikke i og for sig indstillet på at tage større politiske problemer op, og vi kan godt se i øjnene, at skal man virkelig tale om besparelser, der klodser noget, kommer man ikke uden om politiske problemer, til tider vanskelige politiske problemer.

Der kunne måske også her, hvor vi offentligt diskuterer finansloven, være grund til at understrege, at selve finanslovens behandling i dette høje ting og i finansudvalget jo normalt ikke har så forfærdelig stor indflydelse på udgiftspolitikken eller på finanspolitikken i det hele taget. De instrumenter,